

D E C I Z I E

15 februarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele,

Judecătorul:

Judecătorii:

Iulia Sîrcu

Mariana Pitic și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de avocatul Vitalie Iordachi și Țurcanu Vera, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea de aprovizionare și desfacere „Ialtop” societate pe acțiuni împotriva Verei Țurcanu cu privire la rezoluțiunea contractelor de vânzare-cumpărare și repunerea părților în poziția inițială, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016, prin care s-a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și s-a restituit cererea de apel pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel

c o n s t a t ă

La 22 octombrie 2014 întreprinderea de aprovizionare și desfacere „Ialtop” societate pe acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva Verei Țurcanu cu privire la rezoluțiunea contractelor de vânzare-cumpărare și repunerea părților în poziția inițială.

În motivarea cererii de chemare în judecată întreprinderea de aprovizionare și desfacere „Ialtop” societate pe acțiuni a indicat că Mihailov Mihail în baza procurii eliberate în 2011 a înstrăinat Verei Țurcanu toate activele întreprinderii.

Sumele primite în baza contractelor de vânzare-cumpărare nu au fost încasate la contul de decontare al întreprinderii, fapt ce constituie temei de rezoluțiune a contractelor.

Cere întreprinderea de aprovizionare și desfacere „Ialtop” societate pe acțiuni rezoluțiunea:

- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 10863 din 21 decembrie 2011 a părții sociale pe care o deținea în societatea cu răspundere limitată „MAV-Energ” în mărime de 99,96% la prețul de 14 092 400 lei;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8708 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 8001106016 și construcției comerciale numărul cadastral 8001106016.01, situate în or. Strășeni, str. Șoseaua Chișinăului, 14;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8664 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 8001106.053, situat în or. Strășeni, str. Șoseaua Chișinăului;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8673 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 1918000.044 și construcțiilor numerele cadastrale 1918000.044.01 și 1918000.044.03, situate în raionul Florești, satul Cuhureștii de Sus;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 10048 din 22 noiembrie 2011 a terenului numărul cadastral 1918305.223, situat în raionul Florești, satul Cuhureștii de Sus;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8791 din 20 octombrie 2011 a construcției numărul cadastral 4503106.149.01 situată în raionul Florești, or. Mărculești, str. Ștefan cel Mare și Sfânt, 31 B;

- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8785 din 20 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 4533102.192 și construcțiilor numerele cadastrale 4533102.192.01., 4533102.192.02 și 4533102.192.03, situate în raionul Florești, com. Gura Căinarului;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8667 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 4552106.108, situat în raionul Florești, satul Roșietici;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8682 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 6034107.053 și construcțiile numerele cadastrale 6034107.053.01 și 6034107.053.02, amplasate în raionul Nisporeni, satul Grozești;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8703 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 5529101.080 și construcției numărul cadastral 5529101.080.01, situate în raionul Ialoveni, s. Sociteni;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8676 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 0100104.023 și construcției numărul cadastral 0100104.023.01, amplasată în mun. Chișinău, str. Mazililor, 34/2;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8700 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 1201312.005 și construcției numărul cadastral 1201312.005.01, amplasat în orașul Basarabeasca, str. Privokzalinaia, 65/1;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 10684 din 14 decembrie 2011 a terenului numărul cadastral 1427115.093 și construcțiilor numerele cadastrale 1427115.093.01 și 1427115.093.02, amplasate în raionul Briceni, satul Beleavinți;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8788 din 20 octombrie 2011 a construcției numărul cadastral 3410109.421.01, situată în raionul Dondușeni, satul Arionești;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 9187 din 07 noiembrie 2011 a terenului numărul cadastral 4142113.284 și construcției numărul cadastral 4142113.284.01, situate în raionul Edineț, com. Ruseni;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8685 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 6423206.323 și construcțiilor numerele cadastrale 6423206.323.01 și 6423206.323.02, amplasate în raionul Orhei, satul Ciocîlteni;
- Contractului de vânzare-cumpărare din 8679 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 6431303.114 și construcțiilor numerele cadastrale 6431303.114.01, 6431303.114.02, 6431303.114.03, 6431303.114.04, amplasate în raionul Orhei, satul Cucuruzeni;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8691 din 18 octombrie 2011 a terenurilor numerele cadastrale 6461102.243, 6461105.100, 6461107.208, 6461113.128, amplasate în raionul Orhei, com. Puținței;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8694 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 6461206.058 și construcției numărul cadastral 6461206.058.01, situate în raionul Orhei, com. Puținței;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8709 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 7817103163, amplasat în raionul Soroca, com. Cosăuți;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8688 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 6014302356 și construcției numărul cadastral 6014302356.01, situate în raionul Nisporeni, satul Boldurești;
- Contractul de vânzare-cumpărare nr. 8670 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 4557112062 și construcțiilor numerele cadastrale 4557112062.01, 4557112062.02, 4557112062.03, 4557112062.04 și 4557112062.05, situate în raionul Florești, satul Ștefănești;

- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8697 din 18 octombrie 2011 a terenului numărul cadastral 6412102402 și construcțiilor numerele cadastrale 641210240201, 6412102402.02, 6412102402.03 și 6412102402.04, situate în raionul Orhei, satul Biești;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr.9184 din 07 noiembrie 2011 a terenului numărul cadastral 5330105049 și construcțiilor numerele cadastrale 5330105049.01, 5330105049.02 și 5330105049.03, situate în raionul Hîncești, satul Dancu;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 8794 din 20 octombrie 2011 a traseului feroviar ridicat cu lungimea de 410 metri, amplasat în orașul Strășeni, regiunea zonei industriale;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr. 1201 din 15 martie 2012 a terenului numărul cadastral 5324204520, amplasat în raionul Hîncești, com. Cărpineni;
- Contractului de vânzare-cumpărare nr.1204 din 15 martie 2012 a terenului numărul cadastral 5328205119 și construcției numărul cadastral 5328205119.01, situate în raionul Hîncești, satul Crasnoarmeiscoe;
- Contractului de vânzare-cumpărare a autovehiculului de model Toyota Land Cruiser, număr de înmatriculare ST AU 899;
- repunerea părților în poziția inițială (f.d. 1-8, vol. I).

Prin mandatul din 19 februarie 2015 avocatul Stegărescu Marcel a fost împuternicit de întreprinderea de aprovizionare și desfacere „Ialtop” societate pe acțiuni să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a majora sau reduce cuantumul pretențiilor (f.d. 72, vol. I).

Avocatul Stegărescu Marcel a depus în interesele întreprinderii de aprovizionare și desfacere „Ialtop” societate pe acțiuni cerere de modificare a pretențiilor cerând suplimentar încasarea din contul Verei Țurcanu în calitate de compensație în bani pentru următoarele bunuri:

- terenul numărul cadastral 6423206.323 și construcțiile numerele cadastrale 6423206.323.01 și 6423206.323.02, amplasate în raionul Orhei, satul Ciocîlteni, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 8685 din 18 octombrie 2011;
- terenul numărul cadastral 7817103163, amplasat în raionul Soroca, com. Cosăuți în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 8709 din 18 octombrie 2011;
- terenul numărul cadastral 6014302356 și construcția numărul cadastral 6014302356.01, situate în raionul Nisporeni, satul Boldurești în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 8688 din 18 octombrie 2011;
- terenul numărul cadastral 4557112062 și construcțiile numerele cadastrale 4557112062.01, 4557112062.02, 4557112062.03, 4557112062.04 și 4557112062.05, situate în raionul Florești, satul Ștefănești, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 8670 din 18 octombrie 2011;
- terenul numărul cadastral 6412102402 și construcțiile numerele cadastrale 641210240201., 6412102402.02, 6412102402.03 și 6412102402.04, situate în raionul Orhei, satul Biești, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 8697 din 18 octombrie 2011;
- terenul numărul cadastral 5330105049 și construcțiile numerele cadastrale 5330105049.01, 5330105049.02 și 5330105049.03, situate în raionul Hîncești, satul Dancu; în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.9184 din 07 noiembrie 2011;
- terenul numărul cadastral 5328205119 și construcția numărul cadastral 5328205119.01, situate în raionul Hîncești, satul Crasnoarmeiscoe, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.1204 din 15 martie 2012;

- terenul cu numărul cadastral 5324204520, amplasat în raionul Hîncești, com. Cărpineni, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr. 1201 din 15 martie 2012; obligarea efectuării modificărilor corespunzătoare de Întreprinderea de Stat „Cadastru” în Registrul bunurilor imobile, de Camera Înregistrării de Stat în Registrul de Stat a persoanelor juridice și de Întreprinderea de Stat „CRIS Registru” în Registrul de Stat al transporturilor (f.d. 156-160, vol.I).

Prin hotărârea Judecătorei Strășeni din 16 octombrie 2015 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea de aprovizionare și desfacere „Ialtop” societate pe acțiuni.

S-au rezoluționat contractele de vânzare-cumpărare încheiate între întreprinderea de aprovizionare și desfacere „Ialtop” societate pe acțiuni și Țurcanu Vera.

S-au repus Țurcanu Vera și întreprinderea de aprovizionare și desfacere „Ialtop” societate pe acțiuni în poziția inițială prin transmiterea din patrimoniul Verei Țurcanu în patrimoniul întreprinderii de aprovizionare și desfacere „Ialtop” societate pe acțiuni a bunurilor care au constituit obiectul contractelor de vânzare-cumpărare.

S-a indicat că hotărârea servește temei de modificare corespunzătoare de Întreprinderea de Stat „Cadastru” în Registrul bunurilor imobile, de Camera Înregistrării de Stat în Registrul de Stat al persoanelor juridice și de Întreprinderea de Stat „Cadastru” în Registrul de Stat al transporturilor.

S-a încasat de la Țurcanu Vera în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 25 000 lei (f.d. 115-118, 121-131, vol. II).

Prin mandatul din 22 ianuarie 2015 avocatul Barbaroș Mihail a fost împuternicit de Țurcanu Vera să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 79, vol. I)

La 13 noiembrie 2015 avocatul Mihail Barbaroș a depus în interesele Verei Țurcanu apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Strășeni din 16 octombrie 2015, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii, emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii și scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 138-139, vol. II).

Prin mandatul din 06 aprilie 2016 avocatul Vitalie Iordachi a fost împuternicit de Țurcanu Vera să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 147, vol. II)

La 14 aprilie 2016 avocatul Vitalie Iordachi și Vera Țurcanu au depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătorei Strășeni din 16 octombrie 2015 (f.d. 153-154, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Barbaroș Mihail în interesele Verei Țurcanu ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să o declare (f.d. 157-162, vol. II).

La 26 aprilie 2016 avocatul Vitalie Iordachi și Vera Țurcanu au declarat recurs nemotivat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, iar la 26 mai 2016 recurs motivat împotriva aceleași încheieri (f.d. 170, 174-175, vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 iunie 2016 s-a admis recursul declarat de avocatul Vitalie Iordachi în interesele Verei Țurcanu, s-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 și s-a restituit pricina la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la faza primirii cererii de apel (f.d. 201-208, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Țurcanu Vera.

S-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate

și dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 37 500 lei, fiindu-i acordat termen de 7 zile de la recepționarea încheierii.

S-a explicat Verei Țurcanu că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. (f.d. 215-219, vol. II).

La 14 septembrie 2016 avocatul Iordachi Vitalie a declarat în interesele Verei Țurcanu apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni din 16 octombrie 2015 (f.d.2-3, vol. III).

La 14 septembrie 2016 avocatul Vitalie Iordachi a declarat în interesele Verei Țurcanu recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2016 (f.d. 224, vol. II).

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 26 octombrie 2016 a admis recursul declarat de avocatul Vitalie Iordachi în interesele Verei Țurcanu, a modificat încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2016 prin micșorarea taxei de stat ce urmează a fi depusă la depunerea apelului de către Țurcanu Vera de la 37 500 lei la 18 750 lei cu acordarea termenului de achitare a taxei de stat până la prima ședință de judecată la Curtea de Apel Chișinău, în rest încheierea fiind menținută (f.d. 288-236, vol. II).

La 29 noiembrie 2016 avocatul Iordachi Vitalie a depus cerere de scutire de la plata taxei de stat, invocând că Vera Țurcanu este pensionară (f.d. 6, vol. III).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016 s-a respins cererea avocatului Vitalie Iordachi cu privire la scutirea Verei Țurcanu de la plata taxei de stat.

S-a restituit apelul declarat de Țurcanu Vera și s-a remis acesteia cererea de apel și toate documentele anexate.

S-a explicat Verei Țurcanu că restituirea cererii de apel nu exclude posibilitatea adresării repetate în termenul și modul stabilit a aceluiași apelant, cu cerere de apel, împotriva aceleași hotărâri cu același obiect și temeuri, dacă apelantul a lichidat neajunsurile (f.d. 13-25, vol. III).

La 07 decembrie 2016 avocatul Vitalie Iordachi a declarat recurs nemotivat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și restituirea pricinii la rejudecare (f.d. 29, vol. III).

La 04 ianuarie 2017 avocatul Vitalie Iordachi și Vera Țurcanu au depus recurs motivat împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și emiterea unei noi încheieri de scutire de la plata taxei de stat sau acordarea unui termen rezonabil pentru achitarea taxei de stat.

În motivarea cererii de recurs au indicat că cererea de scutire de la plata taxei de stat a fost depusă la 29 noiembrie 2016, iar în încheierea contestată eronat este indicată că a fost depusă la 30 noiembrie 2016.

După respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, instanța de apel urma să acorde un termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat.

Prin respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat concomitent cu restituirea cererii de apel, instanța de apel a încălcat dreptul recurente de acces la justiție.

Instanța de apel neîntemeiat a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat, deoarece recurenta este pensionată, iar bunurile acesteia sunt sechestrate.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

La 19 decembrie 2016 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa părților copia încheierii din 30 noiembrie 2016 (f.d. 30, vol. III).

Prin urmare, recursul nemotivat și recursul motivat declarat de Iordachi Vitalie și Țurcanu Vera la 07 decembrie 2016 și 04 ianuarie 2017 sunt depuse în termen.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii în partea restituirii cererii de apel și cu menținerea în rest a aceleiași încheieri din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat corect normele de drept procedural și material în partea respingerii cererii de scutire de la plata taxei de stat, însă eronat a restituit cererea de apel fără acordarea unui termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat.

Din materialele pricinii rezultă că la 13 noiembrie 2015 avocatul Mihail Barbaroș a depus în interesele Verei Țurcanu apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Strășeni din 16 octombrie 2015, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii, emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 138-139, vol. II).

La 14 aprilie 2016 avocatul Vitalie Iordachi și Vera Țurcanu au depus cerere de apel motivată împotriva hotărârii Judecătorei Strășeni din 16 octombrie 2015 (f.d. 153-154, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Barbaroș Mihail în interesele Verei Țurcanu ca fiind depusă de o persoană ca nu este în drept să o declare (f.d. 157-162, vol. II).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 29 iunie 2016 s-a admis recursul declarat de avocatul Vitalie Iordachi în interesele Verei Țurcanu, s-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 și s-a restituit pricina la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la faza primirii cererii de apel (f.d. 201-208, vol. II).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Țurcanu Vera.

S-a comunicat apelantei despre necesitatea prezentării cererii de apel motivate și dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 37 500 lei, fiindu-i acordat termen de 7 zile de la recepționarea încheierii.

S-a explicat Verei Țurcanu că în caz dacă nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. (f.d. 215-219, vol. II).

La 14 septembrie 2016 avocatul Iordachi Vitalie a declarat în interesele Verei

Țurcanu apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni din 16 octombrie 2015 (f.d.2-3, vol. III).

La 14 septembrie 2016 avocatul Vitalie Iordachi a declarat în interesele Verei Țurcanu recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2016 (f.d. 224, vol. II).

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 26 octombrie 2016 a admis recursul declarat de avocatul Vitalie Iordachi în interesele Verei Țurcanu, a modificat încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 septembrie 2016 prin micșorarea taxei de stat ce urmează a fi depusă la depunerea apelului de către Țurcanu Vera de la 37 500 lei la 18 750 lei cu acordarea termenului de achitare a taxei de stat până la prima ședință de judecată la Curtea de Apel Chișinău, în rest încheierea fiind menținută (f.d. 228-236, vol. II).

Curtea de Apel Chișinău a stabilit ședința de judecată pentru 30 noiembrie 2016 citând participanții la proces pentru data respectivă (f.d. 5, vol. III).

Avocații Vitalie Iordachi și Stegărescu Marcel au confirmat contra semnătură că sunt înștiințați despre examinarea pricinii la 30 noiembrie 2016 (f.d. 11, vol. III).

La 29 noiembrie 2016 avocatul Iordachi Vitalie a depus cerere de scutire de la plata taxei de stat, invocând că Vera Țurcanu este pensionară (f.d. 6, vol. III).

În ședința de judecată din 30 noiembrie 2016 avocatul Vitalie Iordachi a solicitat scutirea Verei Țurcanu de la plata taxei de stat (f.d. 12, vol. III).

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin.(1) Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana fizică de plata taxei de stat, în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

În cererea de scutire a persoanei fizice urmează a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecția socială; certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane; informația de la organul fiscal privind existența și situația conturilor bancare deținute; informația privind mijloacele de transport, bunurile imobile pe care le are în proprietate).

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a evita orice atingere adusă însăși substanței dreptului la un tribunal, în special în cazul în care justițiabilul invocă situația financiară dificilă, instanța urmează să analizeze atent circumstanțele cauzei în vederea constatării capacității acestuia de a achita taxa de stat.

La cererea de scutire de la plata taxei de stat avocatul Vitalie Iordachi a anexat extrasul din cont eliberat de Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care se

confirmă că salariul Verei Țurcanu în anul 2014 în cadrul societății cu răspundere limitată „Energomigrup” a constituit suma de 14 000 lei (f.d. 7-8, vol. III).

Avocatul Vitalie Iordachi a anexat și copia legitimației, prin care se confirmă că Vera Țurcanu este pensionară (f.d. 9, vol. III).

Faptul că Țurcanu Vera este pensionară nu indică la imposibilitatea achitării taxei de stat.

Or, nu au fost prezentate probe de la organul fiscal, de la organul cadastral, Întreprinderea de Stat „Registru” și de la organul de asigurări sociale cu privire la cuantumul pensiei de care beneficiază Vera Țurcanu, lipsa altor surse de venit, bunuri imobile sau mijloace de transport înmatriculate pe numele acesteia.

Prin urmare, nu au fost prezentate probe care ar confirma cu certitudine situația precară a Verei Țurcanu.

La materialele pricinii au fost administrate probe care confirmă că Țurcanu Vera deține în proprietate mai multe bunuri imobile (f.d. 173, 175-201, vol. I).

Aplicarea prin încheierea Judecătoreiei Botanica mun. Chișinău din 14 februarie 2014 a sechestrului pe bunurile imobile ale Verei Țurcanu nu justifică starea materială precară și nu constituie temei de admitere a recursului, deoarece aceasta la 22 ianuarie 2015 a încheiat contract de asistență juridică cu Mihail Barbaroș, prin care s-a obligat să achite onorariul în mărime de 7 000 lei (f.d. 176, vol. II).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Ținând cont de prevederile legale citate și de circumstanțele menționate, instanța de apel întemeiat a respins cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și încheierea în partea dată urmează a fi menținută.

Însă, Curtea de Apel Chișinău eronat a restituit cererea de apel pentru neîndeplinirea indicațiilor din încheierea din 08 septembrie 2016, modificată prin decizia Curții Supreme de Justiție din 26 octombrie 2016, fără a acorda un termen suplimentar pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în condițiile în care a respins cererea cu privire la scutire de la plata taxei de stat.

Avocatul Vitalie Iordachi a depus cererea cu privire la scutirea Verei Țurcanu de la plata taxei de stat la 29 noiembrie 2016, înainte de ziua ședinței de judecată stabilită de Curtea de Apel Chișinău.

În condițiile în care nu era soluționat demersul de scutire de la plata taxei de stat, Verei Țurcanu nu îi poate fi imputată neachitarea taxei de stat în termenul acordat de Curtea Supremă de Justiție prin încheierea din 26 octombrie 2016, precum și sancțiunile prevăzute în caz de neîndeplinire în termen a indicațiilor instanței de judecată.

Restituirea cererii de apel concomitent cu respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, fără acordarea unui termen suplimentar pentru achitarea acesteia, poate fi apreciată ca o îngădire a accesului la justiție, din care motiv este necesar de a admite cererea de recurs, de a casa încheierea contestată în partea restituirii cererii de apel cu emiterea unei noi hotărâri sub formă de încheiere de a nu da curs cererii de apel și de a acorda termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Iordachi Vitalie și Țurcanu Vera, de a casa încheierea instanței de apel în partea restituirii cererii de apel și de a emite în partea dată o nouă hotărâre sub formă de încheiere de a nu da curs cererii de apel, de a acorda termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat cu menținerea aceleași încheieri în partea respingerii cererii de scutire de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de avocatul Iordachi Vitalie și Țurcanu Vera.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea de aprovizionare și desfacere „Ialtop” societate pe acțiuni împotriva Verei Țurcanu cu privire la rezoluțiunea contractelor de vânzare-cumpărare și repunerea părților în poziția inițială, în partea restituirii cererii de apel depuse de Țurcanu Vera și se emite în partea dată o nouă hotărâre sub formă de încheiere prin care:

Nu se dă curs cererii de apel declarate de Țurcanu Vera împotriva hotărârii Judecătorei Strășeni din 16 octombrie 2015.

Se acordă Verei Țurcanu termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat până la prima ședință de judecată la Curtea de Apel Chișinău.

Se explică Verei Țurcanu și avocatului Vitalie Iordachi că în caz dacă nu va prezenta în termenul acordat dovada de achitare integrală a taxei de stat, cererea de apel va fi restituită.

În rest, încheierea Curții de Apel Chișinău din 30 noiembrie 2016 în partea respingerii cererii cu privire la scutirea Verei Țurcanu de la plata taxei de stat se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte,
Judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Mariana Pitic

Sveatoslav Moldovan